

Sognebaandets Løsning, og har i grunden søgt at indskrænke den Frihed og Ret, som ved Lovten om Sognebaandets Løsning af 1855 er bleven givet. Jeg veed vel, at man vil sige, at det ligger i Sagens Natur, i Biskoppens Stilling, at han kan finde sig foranlediget dertil. Nuvel; men i Lovten om Sognebaands Løsning er denne Sag aldrig bleven omtalt. Det vil ialtsald være et Spørgsmaal, om han nogenfinde kunde finde sig foranlediget dertil, og om han saa vilde faae Ret; her er derimod denne Ret uden videre givet ham. Dette anseer jeg for at være den væsentligste Mangel ved Anordningen og det Bedste ved det foreliggende Forslag, at det deri er udeladt. Ogsaa anseer jeg det Punkt for ikke at være ganske uden Betydning, som den høitærede Kultusminister har frembraget, nemlig Bestemmelsen i Lovudkastet § 5, og hvad jeg især maa billige, det er, at en Bestemmelse i § 3, som forekom mig meget stødende, er udgaaet. Den angik Bederlaget for Afcidentfer, som i Mangel af mindelig Overenskomst skulde fastsættes af Amtsraadet. Det er galt nok, at Amtsraadet skal fastsætte Høitidsofferet; men værre endnu er det dog, naar det tillige skulde fastsætte Afcidentfer, Betalingen for Brudevielse, Barnebaab osv. Men ikke blot i formel, men ogsaa i reel Henseende staaer det os forelagte Lovudkast betydeligt over Indholdet af den kongelige Anordning. Hvad det Formelle angaaer, har allerede den ærede sidste Taler aldeles udtalt min Mening med Hensyn til Forstaaelsen af Grundlovens Ord; og det forekommer mig heller ikke, at den høitærede Minister holdt stærkt fast ved nogen bestemt Fortolkning deraf. Det syntes mig, at han vilde indrømme Muligheden af, at det kunde forstaaes saaledes, at Folkekirkens Forsatning skulde ordnes ved enkelte Love; hvad han bestemt fastholdt, det var, at her var et Tilfælde, hvor en Ordning paa den Maade ikke behøvede at komme til Anvendelse, at her var et Tilfælde, hvor en Anordning var langt mere paa sin Plads end en Lov. Hans Motivering deraf lød omtrent saaledes, at der ved Anordningen ikke begrundedes nogen ny Ret, men at den væsentlig var at betragte som en Befaling til Embedsstanden. Dette forekommer mig rigtignok ikke at være

det Væsentlige ved den kongelige Anordning; det Væsentlige forekommer mig derimod at være, hvad der udtales lige i Begyndelsen af § 1, den Ret nemlig, som den giver til de Medlemmer af Folkekirken, der have løst Sognebaand, og efter at have givet dem denne Ret, følger det af sig selv, at den siger til Præster og Skolelærere eller dem, hvem denne Sag vedkommer: Derefter have I Eder at rette, I maae ikke gjøre Noget, der forhindrer disse Folk i at benytte denne Ret. Et æret Medlem, som sidder her bag ved (Hæde), har indvendt mod dette Lovforslag, som ogsaa mod den sgl. Anordning, at man ikke er gaaet vidt nok, han kunde ønske at gaae ikke saalidt videre, navnlig med Hensyn til to Punkter, at der nemlig skulde fastsættes en indskrænket Altergang uden forud indhentet Tilladelse, og at der skulde gives ubensogns Præster Frihed til at prædike i Sognekirken. Jeg skal ikke indlade mig paa her at udtale min Mening om disse to Punkter; dog vil jeg sige: Lader os ikke forvirre og fordærve denne Sag ved nu at bringe Mere ind i den, end der allerede ligger og i nogle Aar har ligget i den. Det er nu paa fjerde Aar, at der har været kæmpet paa forskjellige Maade om denne Sag, og nu, da det næsten synes, at den vil blive ført til Ende, især hvis jeg har opfattet den høitagtede Kultusminister rigtigt, der ikke forekom mig at have noget Væsentligt at indvende mod Sagen, lad os saa ikke fordærve den ved lige mod Slutningen at kaste noget ganske Ny ind i den. Jeg har læst et Sted, hvor Folkekirken blev sammenlignet med en Mose, hvori der kun var ganske enkelte Tuer, hvor det var muligt at boe og bygge med Sikkerhed. Jeg troer ikke, at denne Bignelse er rigtig; men jeg mener dog, at den passende kan benyttes med Hensyn til de Skridt, som vi foretage os til at ordne Folkekirkens Forsatning ved Love. Lader os da gaae frem, som om vi gif paa Mosegrund; lader os gaae frem med ganske smaa Skridt, og hvergang vi have gjort et saadant Skridt, blive staaende stille lidt og søle os for, om vi have fast Grund under vore Fødder, og om vi tør vove at gjøre det næste Skridt. I Henhold dertil er det mit Ønske, at det ærede Medlem vil frasælbe sine For-